

VICENTE JIMÉNEZ

EL MOVIMENT INTERNACIONS PEL QUART MÓN

La pobresa augmenta, els pobres s'organitzen

A punt d'entrar en vigor el Mercat Únic europeu, entre sis i deu milions de persones són pobres totals. Ara bé, al costat d'aquests, encara n'hi ha quaranta-quatre milions amb un nivell de renda inferior a la meitat de renda mitjana que hi ha en el seu país d'origen.

Aurora Moreno

Quan falten menys de quatre anys per al 1993, data miraculosa en què s'ha de posar en funcionament el Mercat Únic europeu, entre 6 i 10 milions de persones, l'equivalent a la població de Catalunya, són pobres totals, és a dir, son persones que viuen en un estat de misèria total. Però la gran i immensa realitat és que, al costat dels pobres totals més de 44 milions de persones viuen amb un nivell de renda inferior a la meitat de la renda mitjana que hi ha en el seu país d'origen.

Malgrat les diverses disposicions nacionals i comunitàries preses sobre la matèria, el fet és que les disparitats s'accentuen, i que aquestes no afecten únicament la població d'edat avançada, com passava abans, sinó que s'estén a altres ambients socials que pateixen una manca de treball des de fa temps, i per l'augment de parelles separades.

El 1993, data en què començarà a funcionar la nova *Europa dels Dotze*, quan s'aixequin les fronteres per a donar pas lliure a les mercaderies i a les persones, la realitat és que, juntament amb aquesta construcció d'una Euro-

Les disparitats s'accentuen, i no afecten només la població d'edat avançada.

pa oberta, més forta cap a l'exterior i més unida, aquesta Europa engendra més pobres, que passejaran la seva pobresa i la seva marginalitat pel mercat únic i econòmic de 1993.

La pobresa disminueix a Bèlgica i França. S'estabilitza a Luxemburg i Grècia, però augmenta en la resta de

països, i, d'una manera molt especial, l'augment es manifesta a la Gran Bretanya, segons les dades facilitades pels serveis tècnics de la Comissió de les Comunitats Europees.

De les mateixes dades es desprèn que entre 6 i 10 milions de persones són pobres que viuen en un estat de gran precarietat i que 44 milions viuen amb uns ingressos mínims. En els anys 70 el nombre de pobres era de 30 milions, dades, però, que no contempen Espanya i Portugal, que no van formar part de la CEE fins al 1986.

Pobre és, segons la definició comunitària, tota aquella persona que viu per sota dels nivells considerats acceptables, és a dir, amb uns ingressos inferiors a la meitat de la renda mitjana que existeix en el seu país d'origen. A Espanya, representa la persona que viu amb menys de 300.000 pessetes anuals.

En el marc del segon programa de lluita contra la pobresa, la CEE va encarregar al Moviment Internacional ATD Quart Món la realització d'un estudi que té com a principal objectiu l'avaluació de la vida dels pobres en el seu medi natural.

El resultat del treball, que han estat objecte de presentació fa poc a Brussel·les en el marc del seminari organitzat conjuntament amb el Comitè Econòmic i Social, la Comissió de la CEE i ATD Quart Món, revela que «una renda mínima permet sobreviure, però no viure», perquè no permet portar una vida normal, con quan una persona té un treball, ni tampoc portar una vida social, cultural i associativa.

L'acció-investigació, que es va fer amb l'ajuda i la col·laboració de 66 famílies repartides entre sis països i que viuen en condicions de la més pura pobresa, ha servit per a comprovar, d'una banda, que els sistemes posats en pràctica per alguns dels estats membres a nivell d'ajudes socials permet a una part dels ciutadans viure sense misèria, però de l'altra, es constata que la percepció d'un salari mínim no contribueix a donar seguretat personal, sobretot pel que fa referència al camp del treball o en el de la formació professional.

En nombrosos països de la CEE, que no és el cas de l'estat espanyol, existeixen prestacions socials que es donen sense haver efectuat cotització prèvia a l'estat. Aquestes prestacions estan destinades a garantir unes mínimes fonts d'ingressos a les famílies que, per diverses raons, estan desemparades. Aquests sistemes s'anomenen «de renda mínima», o «salari social», com les anomenen algunes organitzacions po-

Segons la definició comunitària, pobre és la persona que viu per sota dels nivells considerats acceptables.

lítiques que l'han sol·licitat darrerament a l'estat espanyol.

Al llarg de l'estudi d'ATD-Quart Món, fet en els estats membres d'Irlanda, Bèlgica, Alemanya, Gran Bretanya, França i Holanda, es demostra que les constants es reparteixen en tots els països, ja que totes les persones entrevistades coincideixen a dir que «una renda mínima garantida és indispensable per a viure, perquè permet a aquells que no tenen treball, no morir, però que és insuficient per a viure, perquè no permet fer projectes personals que ajudin a sortir de la situació, sobretot en el terreny del treball, la formació, cultura, i participació en la vida social».

Una renda mínima no ajuda a trencar l'aïllament que pateixen els seus beneficiaris, persones que viuen normalment en barris pobres i apartats, en vivendes infrahumanes i separades dels fills, dels quals s'han fet càrrec els serveis socials per no poder mantenir-los.

ATD Moviment Internacional pel Quart Món

Exclusos normalment del diàleg social, els pobres busquen també la millor manera de fer-se escoltar a nivell internacional, sobretot quan tant es parla de l'Europa unida.

Entre les solucions apuntades en les conclusions de l'estudi realitzat per ATD-Quart Món, hi ha la creació d'un pla d'inversions a escala Europea. «Els problemes són conjunts, les solucions també», va declarar un dels dirigents de l'organització dedicada al Quart Món.

El pla d'inversions es fonamentaria en tota una sèrie de garanties reals d'existència per a aquells que no tenen

res, mitjançant la creació d'un fons d'inversió, dedicat a la formació professional i al treball, que permeti sortir els pobres del cul-de-sac en què es troben.

ATD Quart-Món és una organització que funciona des de l'any 1957. Va nàixer el mateix any que es fundà la comunitat europea, i el seu creador, Joseph Wresinski, ha defensat des dels començaments la necessitat d'establir un vincle entre «el destí d'Europa i el de les famílies i ciutadans més desfavorits».

Entre els objectius de l'organització ATD-Quart Món, hi ha el d'ensenyar els pobres a valdre's per ells mateixos, a comprendre i a fer-se entendre, mitjançant l'ensenyament de la lectura i de l'escriptura, però sobretot del coneixement de les polítiques socials que a nivell nacional es poden beneficiar, com també de l'accés a les subvencions i a les ajudes comunitàries. Present en quatre continents, ATD Quart Món té oberts 40 centres repartits en 17 països diferents.

Allò que el 1957 va començar en forma de trobades de famílies, s'ha convertit, amb el pas del temps, en una xarxa d'universitats populars, on els pobres, els exclusos de l'ensenyament normal, inviten homes polítics, interlocutors socials, funcionaris i organitzacions no governamentals a comentar i a debatre, en locals cedits o deixats per fer la universitat popular, diversos temes d'interès.

La presidenta d'ATD Quart Món, Alwine de Vos van Steenwijk, va dir en el seminari de Brussel·les que «no es pot sortir de la pobresa i viure en família sense perspectives de futur». □